

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Волинської області** щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2021 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Волинської області в III кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Волинської області у III кварталі 2021 року свідчать, що респонденти продовжують очікувати зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні високими темпами та прогнозують поліпшення розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується посилення інфляційних та девальваційних очікувань.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 33.3% (у попередньому кварталі – 25.0%) (графік 1), у цілому по Україні баланс відповідей – 21.5%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги вищими темпами:** 58.3% респондентів очікують, що інфляція перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 33.3%), у цілому по Україні – 53.1%. **Головним чинником інфляції** респонденти називають витрати на виробництво (графік 2);
- **значне посилення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 91.7% респондентів (одні з найвищих очікувань девальвації серед регіонів) (у попередньому кварталі – 50.0%), у цілому по Україні – 70.7%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 36.4% (найвищі очікування серед регіонів) (у II кварталі 2021 року – 27.3%) (таблиця), у цілому по Україні баланс відповідей – 12.7%;
- **зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції нижчими темпами:** баланс відповідей – 16.7% (у II кварталі 2021 року – 54.5%). Водночас зростання обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку вищими темпами: баланс відповідей – 66.7% (у попередньому кварталі – 25.0%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 27.7% та 66.7% відповідно;
- **значне зростання інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар:** баланс відповідей – 40.0% (у II кварталі 2021 року – 8.3%). Водночас обсяг **інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт**, за оцінками респондентів, **залишиться без змін:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 9.1%) (таблиця). У цілому по Україні очікується зростання обсягу інвестицій: баланси відповідей – 19.3% та 9.7% відповідно;
- **зменшення кількості працівників на своїх підприємствах:** баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у II кварталі 2021 року – 0.0%) (графік 4). У цілому по Україні прогнозується помірне збільшення кількості працівників – 2.2%;
- **стрімке зростання цін на товари/послуги, що купуються:** баланс відповідей – 100.0% (у попередньому кварталі – 66.7%) (графік 6). **Ціни на товари власного виробництва зростатимуть також високими темпами:** баланс відповідей – 63.6% (у II кварталі 2021 року – 41.7%). За оцінками респондентів області, найбільше на подорожчання товарів/послуг власного виробництва впливатимуть ціни на енергоносії, сировину та матеріали (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника високими темпами:** баланси відповідей – 66.7% та 83.3% (у II кварталі 2021 року – по 66.7% відповідно) (графіки 4, 6).

Найбільше обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво занадто високі ціни на сировину та матеріали, надмірний регуляторний тиск (оцінки впливу цих чинників значно посилюються порівняно з попереднім опитуванням), а також занадто високі ціни на енергоносії (графік 5).

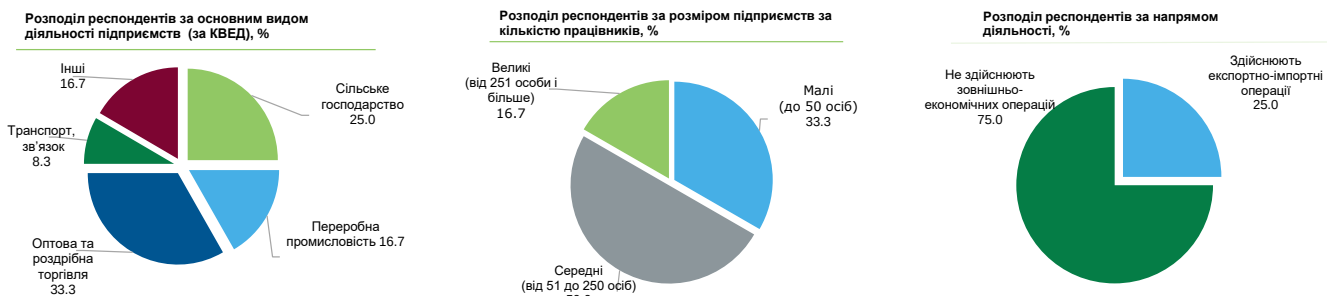
Очікується зростання потреби підприємств у позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом не змінилися (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами та наявність інших джерел фінансування – основні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 97.1%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

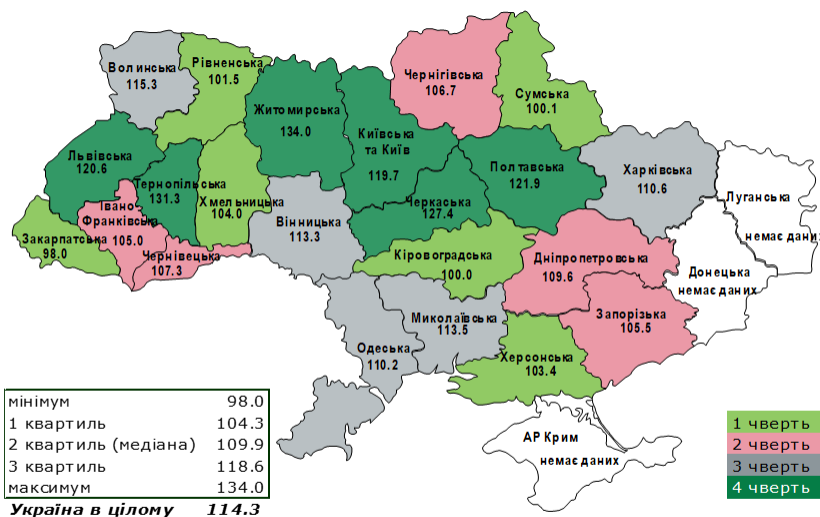
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств задовільний:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 16.7%), у цілому по Україні баланс відповідей – 7.0%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва є нормальний** другий квартал поспіль: баланс відповідей – 0.0%;
- **підприємства області працюють на межі виробничих потужностей:** баланс відповідей – 0.0% (як і в II кварталі 2021 року).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 03–27 серпня 2021 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як торгівля.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Волинської області щодо їх ділової активності (за складовими)

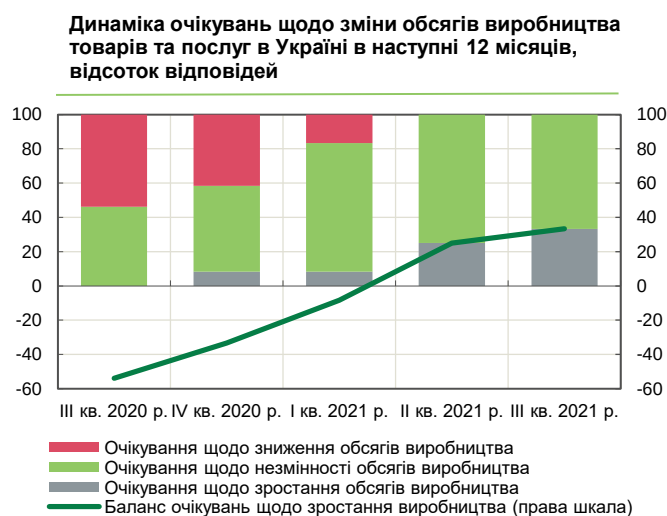
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	0.0	-10.0	-16.7	27.3	36.4
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	54.5	36.4	20.0	54.5	16.7
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-25.0	0.0	-10.0	-9.1	0.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-41.7	25.0	-9.1	8.3	40.0
кількості працівників	-8.3	-16.7	0.0	0.0	-16.7

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

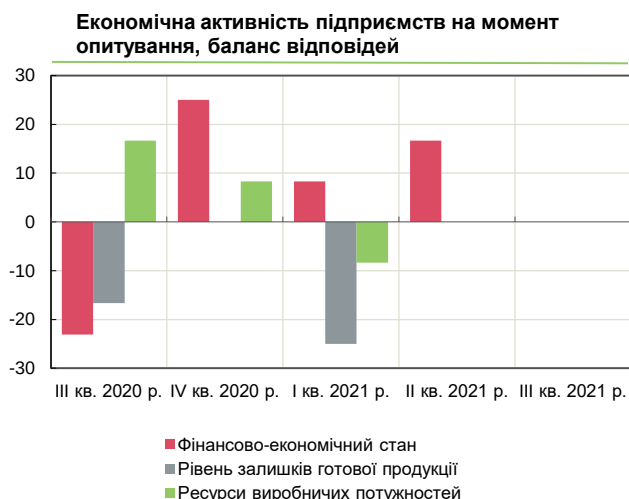
Графік 1

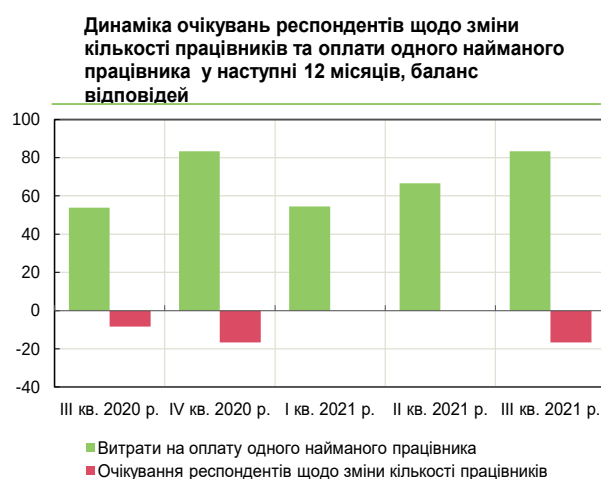
Графік 2

Графік 3

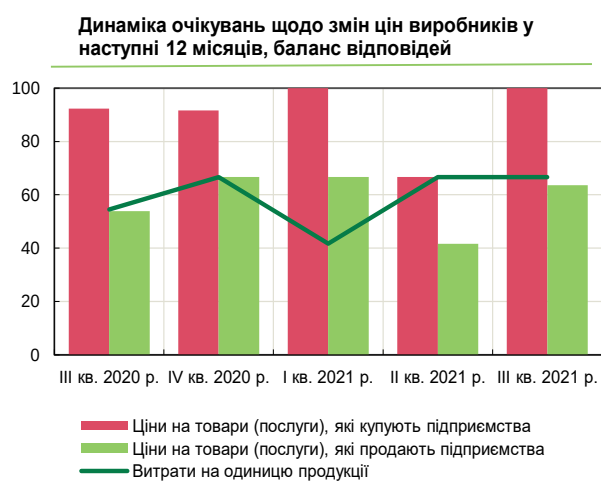
Графік 4

Графік 5

Графік 6

Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

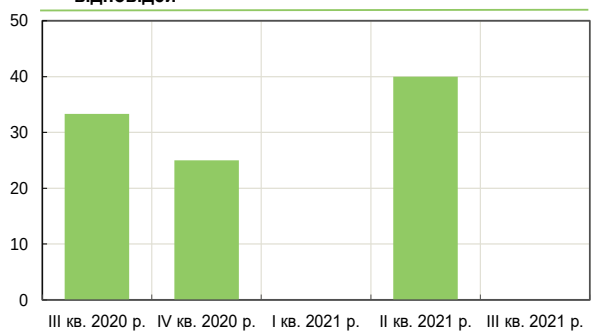
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

